

Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
H. SAUGMANDSGAARD ØE
представено на 28 септември 2017 година¹

Съединени дела C-397/16 и C-435/16

Acacia Srl

срещу

Pneusgarda Srl, в несъстоятелност

Audi AG

(Преюдициално запитване, отправено от Corte d'appello di Milano (Апелативен съд Милано, Италия)

и

Acacia Srl

Rolando D'Amato

срещу

Dr. Ing. h.c. F. Porsche AG

(Преюдициално запитване, отправено от Bundesgerichtshof (Федерален върховен съд, Германия)

„Преюдициално запитване — Регламент (ЕО) № 6/2002 — Промислен дизайн на Общността — Член 110, параграф 1 — Изключение от закрилата — Разрешено използване — Резервна част — Автомобилна джанта — Понятието „част от съставен продукт“ — Липса на изискване формата на частта да е наложена от външния вид на съставния продукт — Разширена либерализация на пазара на резервни части — Изискване за използване при поправка на съставния продукт с цел да се възстанови първоначалният му изглед — Предпазни мерки, които трябва да се вземат от производителя или продавача, който не е притежател на дизайна — Задължение за полагане на дължимата грижа с оглед на спазването на условията за използване от потребителите надолу по веригата“

I. Въведение

1. Corte d'appello di Milano (Апелативен съд Милано, Италия) и Bundesgerichtshof (Федерален върховен съд, Германия) са отправили преюдициални запитвания до Съда за тълкуване на член 110, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 6/2002 на Съвета от 12 декември 2001 г. относно промишления дизайн на Общността².

2. Тези запитвания са отправени в рамките на спорове между Acacia Srl, от една страна, и Pneusgarda Srl, в несъстоятелност, и Audi AG, от друга страна, и съответно между Acacia и г-н Rolando D'Amato, от една страна, и Dr. Ing. h.c. F. Porsche AG (наричано по-нататък „Porsche“), от друга страна, по повод производството и продажбата от Acacia на джанти, възпроизвеждащи промишлени дизайни на Общността, чийто притежатели са Audi и Porsche.

¹ Език на оригиналния текст: френски.

² ОВ L 3, 2002 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 33, стр. 70.

3. С въпросите, поставени от запитващите юрисдикции, се цели да се установи дали в споровете по главните производства Acacia може да се позовава на клаузата за поправка, предвидена в член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002. Тази клауза установява изключение от закрилата на промишления дизайн за резервните части, използвани при поправка на съставен продукт с цел да се възстанови първоначалният му изглед.

4. По същество ще предложи на Съда да отговори на тези въпроси, както следва. От една страна, автомобилните джанти, произвеждани от Acacia, попадат в обхвата на тази клауза, ако са използвани при поправка на автомобила с цел да се възстанови първоначалният му изглед. От друга страна, производител или продавач на джанти като Acacia може да се позовава на посочената клауза, ако е изпълнил задължението си за полагане на дължимата грижа с оглед на спазване на посочените по-горе условия от потребителите надолу по веригата.

II. Правна уредба

1. Регламент № 6/2002

5. Съображение 13 от Регламент № 6/2002, в което се споменават клаузите за поправка, включени съответно в този регламент и в Директива 98/71/ЕО³, гласи:

„Цялостно сближаване на законите на държавите членки относно използването на дизайни, ползващи се със закрила, с цел да се позволи поправка на съставни продукти, за да се възстанови първоначалния им вид, когато промишленият дизайн се прилага към определен продукт или е включен в продукт, който е съставна част от комплексен продукт, чийто външен вид предопределя дизайна, ползващ се със закрила, не би могло да се постигне чрез [Директива 98/71]. В рамките на помирителната процедура по посочената директива, [Европейската] [к]омисия[...] предприе преглед на влиянието на разпоредбите на тази директива три години след крайния срок на транспониране на същата и по-специално върху най-засегнатите промишлени сектори. При тези условия е подходящо да не се предоставя закрила като промишлен дизайн на Общността [на дизайн], който се използва при продукт или е съставна част от продукт, който е елемент от съставно изделие, чийто външен вид предопределя дизайна и се използва [при поправка] на съставния продукт, с цел възстановяване на първоначалния му вид, до момента в който Съветът [на Европейския съюз], по предложение на Комисията, не е установил своята политика по отношение на разглежданата област“.

6. Член 3 от този регламент съдържа следните дефиниции:

„[...]“

- а) „промишлен дизайн“ е видимият външен вид на целия продукт или на част от него, определен, по-специално, от особеностите на линиите, контурите, цветовете, формата, строежа и/или материалите на самия продукт и/или орнаментите му;
- б) „продукт“ е всяко промишлено или занаятчийско изделие, включително, между другото, части, предназначени за сглобяване в съставен продукт, опаковка, оформление, графични символи или печатни шрифтове, с изключение на компютърни програми;
- в) „съставен продукт“ е продукт, съставен от множество компоненти, които могат да се заместват така, че да е възмож[но] демонтирането или повторно сглобяване на продукта“.

³ Директива на Европейския парламент и Съвета от 13 октомври 1998 година относно правната защита на индустриални дизайни (ОВ L 289, 1998 г., стр. 28; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 24, стр. 106).

7. Член 4 от Регламент № 6/2002, озаглавен „Условия на закрила“, гласи:

„1. Закрилата на промишлен дизайн чрез промишления дизайн на Общността се осигурява в зависимост от това, доколко той е нов и оригинален.

2. За нов и оригинален се счита промишлен дизайн, приложен към или включен в продукт, който е част от съставен продукт, само ако:

- а) веднъж включената в съставния продукт съставна част остава видима при обичайна употреба на последния, и
- б) доколкото тези видими особености на частта отговарят на изискванията за новост и оригиналност.

3. Под „обичайна употреба“ по смисъла на параграф 2, буква а) се разбира употреба от крайния потребител, с изключение на поддръжка, обслужване или поправка“.

8. Член 19 от този регламент, озаглавен „Права, предоставяни от промишления дизайн на Общността“, гласи следното в параграф 1:

„Регистрираният промишлен дизайн на Общността дава на своя притежател изключителното право да използва и да забранява на всеки друг използването на промишления дизайн, без негово съгласие. Горепосоченото използване обхваща по-специално, създаването, предлагането, разпространението на пазара, вноса, износа или използването на продукт, в който е включен или към който е приложен промишленият дизайн или складирането на такъв продукт за тези цели“.

9. Член 21 от Регламента, озаглавен „Изчерпване на правата“, предвижда:

„Установените с промишления дизайн на Общността права не се разпростират върху действията свързани с продукт, в който е включен или към който е приложен промишлен дизайн, влизащ в рамките на закрила на промишлен дизайн на Общността, когато продуктът е пуснат на пазара на територията на Общността от [или] със съгласието на притежателя на промишления дизайн на Общността“.

10. Член 110 от Регламент № 6/2002, озаглавен „Преходна разпоредба“, предвижда:

„1. До датата на влизане в сила на измененията на настоящия регламент, по предложение на Комисията по този въпрос, не съществува закрила за дизайн на Общността по отношение на промишлен дизайн, който представлява част от съставен продукт, ко[я]то по смисъла на член 19, параграф 1, се използва при поправка на съставния продукт, с цел да се възстанови първоначалният му изглед.

2. Предложението на Комисията, посочено в параграф 1, се представя едновременно с промените, които Комисията ще предложи по същия въпрос, съгласно член 18 на Директива [98/71] и ще отчита тези промени“.

2. Италианското право

11. Член 241 от Decreto legislativo, n° 30, Codice della proprietà industriale (Законодателен декрет № 30 за приемане на Кодекса на индустриалната собственост) от 10 февруари 2005 г. (GURI, бр. 52 от 4 март 2005 г.), изменен със Decreto legislativo, n° 131 (Законодателен декрет № 131) от 13 август 2010 г. (GURI, бр. 192 от 18 август 2010 г.), озаглавен „Изключителни права върху частите на съставен продукт“, гласи:

„Докато [Директива 98/71] не бъде изменена на основание член 18 от нея по предложение на Комисията, няма да е възможно позоваване на изключителните права върху частите на съставен продукт, за да се възпрепятства производството и продажбата на самите части за използването им при поправка на съставния продукт с цел възстановяване на първоначалния му вид“.

III. Спорете в главните производства и преюдициалните въпроси

1. Дело C-397/16

12. Audi е притежател на няколко промишлени дизайна на Общността за джанти от алуминиева сплав.

13. Audi счита, че някои модели джанти — копия от сплав с марка „WSP Italy“, произвеждани от Asacia и продавани от независимия търговец Pneusgarda, нарушават правата му върху притежавания от него промишлен дизайн на Общността. Поради това то предявява пред Tribunale di Milano (Първоинстанционен съд Милано, Италия) иск срещу Asacia и Pneusgarda за установяване на твърдяното нарушение и за забрана на дейността, извършвана от Asacia и Pneusgarda, съответно производител и търговец на въпросните продукти. В хода на производството Pneusgarda е обявено в несъстоятелност.

14. С решение № 2271/2015 от 27 ноември 2014 г. този съд уважава иска на Audi, като постановява, че търговската дейност на Asacia, състояща се във внос, износ, производство, продажба и рекламиране на джанти копия, нарушава правата върху шестте промишлени дизайна на Общността, чиято закрила търси Audi.

15. Asacia подава въззивна жалба срещу това решение пред запитващата юрисдикция, като изтъква, че джантите, които произвежда, попадат в обхвата на клаузата за поправка по член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002.

16. Запитващата юрисдикция подчертава, че решението по спора в главното производство зависи от тълкуването на член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002. Уточнява, че е склонна да приеме, че спорните джанти попадат в обхвата на клаузата за поправка, предвидена в тази разпоредба.

17. При тези обстоятелства Corte d'appello di Milano (Апелативен съд Милано) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Допускат ли [първо,] принципите на свободно движение на стоки и свободно предоставяне на услуги във вътрешния пазар, [второ,] принципът на ефективност на европейските правила за конкуренция и на либерализация на вътрешния пазар, [трето,] принципите на полезно действие и еднакво прилагане на европейското право в рамките на Европейския съюз [и четвърто,] разпоредбите на вторичното право на Европейския съюз като Директива 98/71, и по-специално член 14 от нея, член 1 от Регламент [(ЕС) № 461/2010 на Комисията от 27 май 2010 година относно прилагането на член 101, параграф 3 от Договора за

функционирането на Европейския съюз към категориите вертикални споразумения и съгласувани практики в сектора на моторните превозни средства (ОВ L 129, 2010 г., стр. 52)] и Правило [№ 124 на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации (ИКЕ-ООН) — Единни изисквания относно одобрението на колела за пътнически автомобили и техните ремаркета], тълкуване на член 110 от Регламент № 6/2002, съдържащ клаузата за поправка, което изключва джантата копие, изглеждаща по същия начин като оригиналната заводска джантата, одобрена въз основа на посоченото Правило № 124, от понятието част от съставен продукт (автомобил), позволяваща поправяне на този продукт и възстановяване на първоначалния му вид?

- 2) Ако отговорът на първия въпрос е отрицателен, изключват ли разпоредбите относно правата на индустриална собственост върху регистрирани промишлени дизайни, след претегляне на интересите, посочени в първия въпрос, прилагане на клаузата за поправка по отношение на допълващи продукти, копия, които могат да бъдат избирани по друг начин от клиента, с мотива че клаузата за поправка трябва да се тълкува ограничително и да се счита за приложима единствено по отношение на резервните части, чиято форма е свързана с продукта, тоест части, чиято форма е предопределена, по същество без възможност за промяна, от външния вид на съставния продукт, и за неприложима по отношение на други, считани за взаимозаменяеми части, които могат свободно да се монтират според вкуса на клиента?
- 3) При утвърдителен отговор на [втория въпрос], какви мерки следва да вземе производителят на джантки копия, за да осигури законното движение на продуктите, предназначени за поправяне на съставния продукт и възстановяване на оригиналния му изглед?“.

2. Дело C-435/16

18. Porsche е притежател на няколко промишлени дизайна на Общността, представляващи колела за превозни средства.

19. Acacia, чийто управител г-н D'Amato също е жалбоподател в главното производство, произвежда джантки за пътнически автомобили на различни автомобилни производители. Неговата продуктова гама включва джантки от лека сплав „W1050 Philadelphia“, „W1051 Tornado Silver“, „W1054 Saturn“ и „W1053 Helios Silver“, които възпроизвеждат промишлени дизайни на Общността, притежавани от Porsche. Върху произвежданите от Acacia джантки е отбелязана неговата марка „WSP Italy“, както и означението „Not O.E.M.“.

20. Acacia предлага за продажба джантите от лека сплав на своя уебсайт www.wspitaly.com, който в Германия е достъпен на немски език. На този уебсайт, предназначен за крайни потребители, джантите могат закупени поединично или в по-голям брой. На сайта има и указание на английски език, че става въпрос за резервни колела, копия, или за резервни колела, частични копия, напълно съвместими с посочените на сайта превозни средства и предназначени само за поправяне на тези превозни средства с цел да се възстанови първоначалният им изглед. Доколкото джантите от лека сплав са предназначени за автомобили на Porsche, Acacia посочва, че става въпрос за резервни джантки, които могат да бъдат използвани само за автомобили Porsche.

21. Считаючи, че джантите от лека сплав „W1050 Philadelphia“, „W1051 Tornado Silver“, „W1054 Saturn“ и „W1053 Helios Silver“ нарушават притежаваните от него промишлени дизайни на Общността, Porsche предявява пред Landgericht (Областен съд, Германия) иск по-специално за да се забрани на Acacia да произвежда и да продава спорните джантки.

22. Acacia и неговият управител изтъкват, че спорните джанти са резервни части, използвани за поправка на повредени превозни средства Porsche, така че съгласно член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002 са изключени от закрилата, предоставена на притежаваните от Porsche промишлени дизайни.

23. Landgericht (Областен съд) уважава иска на Porsche. След като въззивната жалба на Acacia и неговия управител е отхвърлена, те подават пред запитващата юрисдикция ревизионна жалба, допусната от апелативния съд.

24. Запитващата юрисдикция отбелязва, че изходът на делото по подадената от Acacia и неговия управител жалба зависи от тълкуването на член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002. В това отношение уточнява, че е склонна да приеме, че части като спорните джанти, които наложително са с определена форма, попадат извън обхвата на клаузата за поправка, установена с тази разпоредба.

25. При това положение Bundesgerichtshof (Федерален върховен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Следва ли да се приеме, че изключението по член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002 се прилага само за части със задължителна форма, тоест такива, чиято форма по принцип е предопределена, без възможност за промяна, от външния вид на съставния продукт и поради това не може да се избира свободно от клиентите — каквито са например автомобилните джанти?

2) При отрицателен отговор на първия въпрос:

Следва ли да се приеме, че изключението по член 110, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 6/2002 се прилага само за предлагането на продукти с идентично оформление, тоест на продукти, които съответстват на оригиналните едновременно по цвят и по размер?

3) При отрицателен отговор на първия въпрос:

Следва ли да се приеме, че изключението по член 110, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 6/2002 се прилага в полза на продавача на продукт, с който по принцип се нарушава правото върху процесния дизайн, само ако този продавач обективно гарантира, че продуктът му може да се закупува единствено за извършване на поправка, но не и за други цели като например подобряване или персонализиране на съставния продукт?

4) При утвърдителен отговор на третия въпрос:

Какви мерки трябва да вземе продавачът на продукт, с който по принцип се нарушава правото върху процесния дизайн, за да гарантира обективно, че продуктът му може да се закупува единствено за извършване на поправки, но не и за други цели като например подобряване или персонализиране на съставния продукт? Достатъчно ли е в това отношение:

- a) продавачът да включи в каталога си указанието, че продуктът се продава единствено за извършване на поправки с цел да се възстанови първоначалният изглед на съставния продукт, или
- б) е необходимо продавачът да доставя продукта само при условие че купувачът (дистрибутор или потребител) писмено декларира, че ще използва предлагания продукт само за извършване на поправка?“.

IV. Производството пред Съда

26. Преюдициалните запитвания постъпват в секретариата на Съда на 18 юли 2016 г. по дело C-397/16 и на 4 август 2016 г. по дело C-435/16.

27. По дело C-397/16 писмени становища представят Asacia, Audi, италианското, германското и нидерландското правителство, както и Комисията.

28. По дело C-435/16 писмени становища представят Asacia и г-н D'Amato, Audi, германското, италианското и нидерландското правителство, както и Комисията.

29. С решение на председателя на Съда от 25 април 2017 г. тези две дела са съединени за целите на устната фаза на производството и на съдебното решение.

30. В съдебно заседание на 14 юни 2017 г. се явяват, за да изложат становищата си, Asacia, г-н D'Amato, Audi, Porsche, италианското, германското и френското правителство, както и Комисията.

V. Анализ

31. Настоящите дела се отнасят до клаузата за поправка, установена с член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002 за резервните части, използвани за поправяне на съставен продукт. Както ще обясня по-нататък, това изключение от закрилата на промишления дизайн е било широко обсъждано в хода на законодателната процедура, предшестваща приемането на този регламент.

32. За да се разбере по-лесно какъв е залогът по настоящото дело, най-напред ще изложа какъв е смисълът от съществуването на тази клауза за поправка, с която се цели разширена либерализация на пазара на резервни части (раздел А).

33. Вторият въпрос по дело C-397/16 и първият въпрос по дело C-435/16 имат за цел да се установи дали изключението, установено с член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002, обхваща само частите, чиято форма е наложена от външния вид на съставния продукт. Ще предложа на Съда да отговори отрицателно на тези въпроси, тъй като премахването на това изискване е било необходимо, за да се постигне политическо споразумение в рамките на Съвета при приемането на този регламент (раздел Б).

34. Вторият въпрос, поставен по дело C-435/16, има за цел да се установи дали член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002 обхваща само частите, които са идентични с оригиналните, по-специално от гледна точка на техния цвят и на техните размери. Ще предложа на Съда да отговори утвърдително на този въпрос. В този контекст ще разгледам също така изискването да е налице „част от съставен продукт“, както и изискването частта да се използва за поправяне на съставния продукт (раздел В).

35. Третият въпрос по дело C-397/16, както и третият и четвъртият въпрос по дело C-435/16 се отнасят до предпазните мерки, които трябва да бъдат взети от производителя или продавача на части, който желае да се ползва от член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002.

36. В това отношение ще предложа на Съда да отговори, че за да може да се ползва от това изключение, производителят или продавачът на част от съставен продукт трябва да изпълни задължението за полагане на дължимата грижа с оглед на спазването от потребителите надолу по веригата на условията за използване, установени в член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002. Това задължение за полагане на дължимата грижа изисква, от една страна, той да

информира купувача, че съответната част включва промишлен дизайн, който не му принадлежи, и е предназначена да бъде използвана само при условията, установени в тази разпоредба, и от друга страна, да изгуби правото да се ползва от разпоредбата, ако знае или е можел да знае, че частта няма да бъде използвана при спазване на тези условия (раздел Г).

37. Уточнявам, че така дадените насоки ще позволят да се отговори на първия въпрос, поставен по дело C-397/16, в смисъл, че автомобилната джанта следва да се счита за „част от съставен продукт“ по смисъла на член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002⁴ и може да се ползва от изключението, установено в тази разпоредба, ако се използва при поправка на съставния продукт с цел да възстанови първоначалния му изглед⁵. Добавям, че за да се отговори на този въпрос, не е необходимо да се разглеждат другите посочени в него разпоредби и принципи, както правилно подчертават германското правителство и Комисията.

1. По смисъла от съществуването на клаузата за поправка, установена в член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002

38. Както подчертава Комисията, от обяснителния меморандум към Предложението за регламент става ясно, че целта на клаузата за поправка е да се предотврати появата на монополи в полза на притежателите на промишлени дизайни, що се отнася до частите на съставни продукти:

„Целта на тази разпоредба е да се избегне създаването на монополизирани пазари за някои резервни части.

[...]

[...] Потребителят, който е закупил дълготраен и може би скъп продукт (например автомобил), би бил неограничено обвързан да купува външни части от производителя на съставния продукт. Това би могло да доведе до създаването на нездрави условия на конкуренция на пазара на резервни части, но също и на практика да гарантира на производителя на съставния продукт монопол за срок, надхвърлящ срока на закрила на неговия промишлен дизайн [...]“⁶.
[неофициален превод]

39. За да се разбере добре предвидената в Предложението за регламент хипотеза, считам за полезно да опиша действието на предоставяната от промишления дизайн закрила на етапите на проектиране на автомобила, на продажбата му и на подмяната на част от този автомобил.

40. На първо място, да предположим, че автомобилен производител създаде промишлен дизайн на автомобил, който е нов и оригинален по смисъла на член 4, параграф 1 от Регламент № 6/2002. Този производител ще поиска и ще получи закрила за промишления дизайн на автомобила, който представлява съставен продукт по смисъла на член 3, буква в) от този регламент. В съответствие с член 4, параграф 2 от Регламента той ще се ползва от тази закрила също така за някои части, включени в автомобила, като брони, калници, врати, фарове или още джанти на колелата.

4 Вж. точки 92 и 93 от настоящото заключение.

5 Вж. точки 97—110 от настоящото заключение.

6 Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно промишления дизайн на Общността (COM(93) 342 окончателен, стр. 24 и 25).

41. Като притежател на тези промишлени дизайни на Общността автомобилният производител получава в съответствие с член 19 от този регламент изключителното право да ги използва и да забранява на всеки друг да ги използва без негово съгласие. С други думи, този производител притежава монопол върху използването на тези промишлени дизайни, което му позволява да забрани на всеки друг да произвежда или да продава автомобил или резервни части за автомобил, в които са използвани промишлените дизайни.

42. Въпреки това, на второ място, правилото за изчерпване, предвидено в член 21 от Регламент № 6/2002, ограничава този монопол до първото пускане на пазара на съответните продукти⁷. Всъщност съгласно тази разпоредба правата на притежателя на промишлен дизайн не се разпростират върху действията, свързани с пуснат на пазара от него или с негово съгласие продукт. Поради това, при всяка продажба на автомобил правата на производителя на автомобили се изчерпват не само по отношение на продадения автомобил като съставен продукт, но също така и по отношение на всяка част от този автомобил, която е защитена от промишлен дизайн.

43. На трето място, възможно е една от частите, включени в автомобила, продаден от производителя на автомобили, като брони, калници, врати, фарове или джанти на колелата, да се повреди и да се наложи да бъде подменена.

44. В съответствие с членове 19 и 21 от Регламент № 6/2002 производителят на автомобили има монопол върху използването, ограничен до първото пускане на пазара, по отношение на всяка резервна част, включваща притежаван от него промишлен дизайн. По този начин тези разпоредби предоставят на производителя правото да се противопоставя на производството или продажбата на такива части без негово съгласие, при това през целия период на използване на съставния продукт, който в настоящия случай е автомобил.

45. Целта на клаузата за поправка, установена в член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002, е при определени обстоятелства да се избегне точно този монопол, а именно монополът на притежателя на промишлен дизайн по отношение на резервните части на съставен продукт. Всъщност тази клауза предвижда, че правата на притежателя не се разпростират върху резервните части, използвани при поправка на съставния продукт с цел да се възстанови първоначалният му изглед.

46. Отсега пояснявам, че в настоящата си редакция клаузата за поправка според мен установява *разширена либерализация* на пазара на резервни части за разлика от първоначално предложения от Комисията вариант, с който се установява *ограничена либерализация* на този пазар⁸. Наистина според първоначалния вариант на клаузата за поправка нейното приложно поле е ограничено до частите, чиято форма е наложена от външния вид на съставния продукт, каквито са фаровете на автомобила. Следователно според този вариант притежателите на промишлени дизайни запазват монопола си по отношение на частите, чиято форма не е наложена от външния вид на съставния продукт, каквито са автомобилните джанти.

47. Премахването на това условие обаче е било необходимо, за да се приеме Регламент № 6/2002 в рамките на Съвета, както ще обясня в следващия раздел. Така окончателната редакция на клаузата за поправка обхваща *всички* резервни части без ограничение, свързано с тяхната форма.

⁷ Принципът на изчерпване на изключителните права на притежателя е също така една от основите на закрилата, предоставяна от патенти, авторски права или марки. Вж. по-специално член 29 от Споразумението относно единен патентен съд (ОВ С 175, 2013 г., стр. 1); член 4, параграф 2 от Директива 2001/29/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество (ОВ L 167, 2001 г., стр. 10; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 230) и член 15 от Регламент (ЕС) 2017/1001 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 година относно марката на Европейския съюз (ОВ L 154, 2017 г., стр. 1).

⁸ Вж. точки 71—78 от настоящото заключение.

2. По липсата на изискване формата на частта да е наложена от външния вид на съставния продукт (втори въпрос по дело C-397/16 и първи въпрос по дело C-435/16)

48. Audi, Porsche и германското правителство изтъкват, че клаузата за поправка, установена в член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002, трябва да се тълкува в смисъл, че се прилага само за частите, които са включени в съставен продукт, „чийто външен вид предопределя дизайна, ползващ се със закрила“, или, с други думи, за части, чиято форма е наложена от външния вид на съставния продукт.

49. Тази аргументация обслужва интересите на притежателите на промишлени дизайни за джанти като Audi и Porsche по следната причина. Както последните обясняват подробно, формата на джантите не е предопределена от външния вид на автомобила. С други думи, всеки автомобил може да се свърже с много модели джанти. Следователно това тълкуване изключва джантите от приложното поле на член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002, което би позволило на Audi и Porsche да запазят монопола си върху резервните джанти, включващи притежавани от тях промишлени дизайни.

50. Уточнявам, че Porsche се позовава на няколко решения на национални съдилища, които потвърждават това тълкуване⁹, докато Acacia цитира други решения на национални съдилища, които го отхвърлят¹⁰. Отбелязвам също така, че запитващите юрисдикции по настоящите дела имат различни становища по този въпрос¹¹.

51. Считам, че аргументацията, предложена от Audi и Porsche, трябва да се отхвърли по следните причини.

52. От една страна, в текста на член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002 няма изискване частта да е включена в съставен продукт, чийто външен вид предопределя ползващия се със закрила дизайн. Липсата на такова изискване сама по себе си обосновава отхвърляне на подхода, предложен от Audi, Porsche и германското правителство.

53. От друга страна, този подход не може да се поддържа, след като отпадането на това изискване, включено в първоначалното предложение на Комисията, се е наложило, за да може да се постигне политическо споразумение в рамките на Съвета по въпроса за приемането на този регламент, както това беше доказано от Комисията. Като се има предвид основното значение на това обстоятелство за тълкуването, което предлагам, иска ми се да проследя с точност какви промени е претърпяла тази разпоредба по време на законодателния процес.

⁹ Според Porsche следните решения изключват автомобилните джанти от приложното поле на клаузата за поправка: решение на Tribunal de commerce de Bruxelles (Търговски съд Брюксел, Белгия) от 16 февруари 2015 г., A/12/05787; решение на Højesteret (Върховен съд, Дания) от 10 март 2015 г., 17/2010; Landgericht Hamburg (Областен съд Хамбург, Германия), GRUR-RS 2015, стр. 16872; Landgericht Düsseldorf (Областен съд Дюселдорф, Германия), GRUR-RR 2016, стр. 228; решение на Audiencia Provincial de Alicante (Съд на провинция Аликанте, Испания) от 18 юни 2010 г., 437/10; решение на Tribunale di Bologna (Първоинстанционен съд Болоня, Италия) от 17 декември 2013 г., 4306/2011; решение на Tribunale di Milano (Първоинстанционен съд Милано, Италия) от 27 ноември 2014 г., 3801/2013; решение на Първоинстанционен съд Хелзинки (Финландия) № 15/149362 от 19 ноември 2015 г., дело R14/5257; решение на Svea hovrätt (Апелативен съд Стокхолм, Швеция) от 29 януари 2016 г., дело Ö 8596-17.

¹⁰ Според Acacia следните решения включват автомобилните джанти в приложното поле на клаузата за поправка: Tribunale di Napoli (Първоинстанционен съд Неапол, Италия), 11 ноември 2009 г., RG 35034/079; Tribunale di La Spezia (Първоинстанционен съд Специя, Италия), 21 септември 2010 г., № 66/10/18; Tribunale di La Spezia (Първоинстанционен съд Специя), 29 септември 2010 г., Proc. 75/2010 mod.18; Tribunale di Napoli (Първоинстанционен съд Неапол), 11 февруари 2011 г., № 5001/2011; Tribunale di Milano (Първоинстанционен съд Милано), 11 юни 2012 г., RG 24209/12; Tribunale di Milano (Първоинстанционен съд Милано), 11 октомври 2012 г., RG 46317/12; Corte d'appello di Napoli (Апелативен съд Милано), 25 септември 2013 г., № 3678/2013.

¹¹ Вж. точки 16 и 24 от настоящото заключение.

54. На 3 декември 1993 г. Комисията представя едновременно Предложение за регламент¹² и Предложение за директива за закрилата на промишления дизайн¹³. Предложението за регламент има за цел да създаде общностна система за закрила на промишлените дизайни. Предложението за директива цели да сближи законодателствата на държавите членки в областта на закрилата на промишлените дизайни, за да намали пречките за свободното движение на стоки.

55. Член 23 от Предложението за регламент съдържа клауза за поправка, обхващаща само частите, които са включени в съставен продукт, „чийто външен вид предопределя дизайна, ползващ се със закрила“¹⁴. Член 14 от Предложението за директива съдържа клауза за поправка с почти същата редакция.

56. След няколко години обсъждане между институциите Предложението за директива е прието на 13 октомври 1998 г. като Директива 98/71 относно правната защита на индустриални дизайни.

57. Между окончателната редакция на член 14 от тази директива и първоначалното предложение на Комисията¹⁵ се забелязват значителни различия. По-специално, този член сега се отнася за всяка „съставна част за целите на поправката на сложен продукт до възстановяването на оригиналния му вид“, при това без да се изисква тя да е част от сложен продукт, „чийто външен вид предопределя дизайна, ползващ се със закрила“, както се предвижда в първоначалното предложение на Комисията.

58. Вследствие приемането на Директива 98/71 Комисията представя на 21 юни 1999 г. Изменено предложение за регламент, в което член 23 отпада, но се съдържа нов член 10а¹⁶. В очакване на хармонизирано решение в рамките на посочената директива този член изключва временно резервните части от приложното поле на Регламента, като забранява регистрирането им като промишлен дизайн през този период. Въпреки това за разлика от член 14 от Директива 98/71 обхватът на тази разпоредба остава ограничен до частите на съставен продукт, „чийто външен вид предопределя дизайна“¹⁷.

12 Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно промишления дизайн на Общността (ОВ С 29, 1994 г., стр. 20).

13 Предложение за директива на Парламента и на Съвета относно правната закрила на промишлени дизайни (ОВ С 345, 1993 г., стр. 14).

14

„Член 23 — Използване на регистриран промишлен дизайн на Общността за поправка

Правата, предоставени от регистриран промишлен дизайн на Общността, не могат да се противопоставят на трето лице, което три години след датата на първото пускане на пазара на продукт, в който промишленият дизайн е включен или към който той е приложен, използва този промишлен дизайн в съответствие с член 21, при условие че а) продуктът, в който е включен или към който е приложен промишленият дизайн, е част от съставен продукт, *чийто външен вид предопределя ползващия се със закрила промишлен дизайн*,

б) това използване има за цел да позволи поправка на продукта така че да се възстанови неговият първоначален изглед и

в) потребителите не се въвеждат в заблуждение относно произхода на продукта, използван за поправката“ (курсивът е мой).
[неофициален превод]

15 „Член 14 — Преходна разпоредба

До времето, през което ще са приети поправки на настоящата директива по предложение на Комисията, в съответствие с разпоредбите на член 18, държавите членки запазват в сила съществуващите си законови разпоредби, свързани с използването на дизайн на съставна част за целите на поправката на сложен продукт до възстановяването на оригиналния му вид и въвеждат промени в тези разпоредби само ако целта е да се либерализира пазарът на такива части“. [неофициален превод]

16 Изменено предложение за регламент (ЕО) на Съвета относно промишления дизайн на Общността (ОВ С 248 Е, 2000 г., стр. 3).

17 „Член 10а — Преходна разпоредба

59. Това разминаване между Директивата и Предложението за регламент представлява едно от главните затруднения за приемане на предложението в рамките на Съвета, за което в съответствие с предишния член 308 ЕО се изисква единодушие на гласовете. По-голямата част от делегациите в действителност искат сближаване в това отношение на тези два акта¹⁸.

60. В този контекст на 19 октомври 2000 г. председателството на Съвета на Европейския съюз кани Комитета на постоянните представители (наричан по-нататък „Корепер“) да се произнесе по три варианта на разпоредбата, отнасяща се до резервните части на съставни продукти, съответно предложени от Комисията, от председателството на Съвета и от ирландската делегация¹⁹.

61. Първите два варианта на тази разпоредба запазват изискването, че частта трябва да бъде включена в съставен продукт, „чийто външен вид предопределя дизайна“. Това изискване обаче вече липсва в текста на третия вариант, предложен от ирландската делегация²⁰.

62. По този трети вариант, който единствен позволява да се сближат Директива 98/71 и Предложението за регламент, що се отнася до частите на съставни продукти, е постигнато споразумение в Корепер на заседанието на 25 октомври 2000 г.²¹.

63. Така от подготвителните работи следва, че отпадането на изискването частта да бъде включена в съставен продукт, „чийто външен вид предопределя дизайна, ползващ се със закрила“, е било необходимо, за да може да се приеме този регламент в рамките на Съвета, близо осем години след първоначалното предложение на Комисията. Така в основата на политическото споразумение, постигнато в рамките на Съвета, е приемането на клауза за поправка на частите на съставен продукт, която, в ущърб на интересите на притежателите на промишлени дизайни, има по-широк обхват от първоначално предложената от Комисията.

64. Според мен предлаганото от Audi, Porsche и германското правителство тълкуване би обезсилило това политическо споразумение, като стесни обхвата на член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002 до частите, чиято форма е наложена от външния вид на съставния продукт.

65. Според мен описаните по-горе обстоятелства по приемането на Регламент № 6/2002 не допускат такова тълкуване, което би довело до въвеждане отново по правораздавателен път на условие, отпаднало по време на законодателния процес.

66. Добавям, че нито един от доводите, изложени от Audi, Porsche и германското правителство, не може да разколебае убеждението ми в това отношение.

1. До приемането на изменения в настоящия регламент, по предложение на Комисията промишленият дизайн, приложен към или включен в продукт, който представлява част от съставен продукт, *чийто външен вид се предопределя от промишления дизайн*, не може да бъде регистриран като промишлен дизайн на Общността.

2. Предложението на Комисията по параграф 1 ще бъде представено едновременно с измененията, които Комисията ще представи по същия въпрос съгласно член 18 от Директива 98/71/ЕО относно правната защита на индустриални дизайни, и ще бъде съобразено с тези изменения“ (курсивът е мой). [неофициален превод]

18 Вж. Доклад на председателството до Комитета на постоянните представители (Корепер) № 12420/2000 от 19 октомври 2000 г., точка 6, достъпен на френски език на интернет адрес <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12420-2000-INIT/fr/pdf>; „[n]о-голямата част от делегациите поискаха текстовете на член 10а и на съображение 13 да се доближат до текста на член 14 от Директивата, тъй като предложеният от Комисията текст може изключи от обхвата на закрилата още повече резервни части отколкото член 14 от Директивата“. Вж. също така Доклад на председателството до Корепер № 8107/2000 от 5 май 2000 г., стр. 2, достъпен на френски език на интернет адрес: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8107-2000-INIT/fr/pdf>.

19 Доклад на председателството до Корепер, № 12420/2000 от 19 октомври 2000 г., точка 9.

20 Доклад на председателството до Корепер № 12420/2000 от 19 октомври 2000 г., стр. 9—11.

21 Бележки на председателството до група „Интелектуална собственост“ (промишлен дизайн) № 12811/2000 от 27 октомври 2000 г., стр. 1 и 2, достъпен на френски език на интернет адрес <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12811-2000-INIT/fr/pdf>.

67. Според първия довод това тълкуване съответствало на целта на член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002 да се предотврати съществуването на монополи върху продажбата на резервни части²². Според този довод такава опасност не съществувала, когато формата на частта не е наложена от външния вид на съставния продукт, какъвто е случаят с автомобилната джанта. За това свидетелствала силната конкуренция, съществуваща на пазара на джанти, тъй като потребителите имали избор между многобройни модели, предлагани от няколко производители. Така в случаите, разглеждани в главните производства, Acacia било свободно да създава нови модели джанти, които не включват промишлените дизайни, притежавани от Audi и Porsche, тъй като формата на джантите не е наложена от външния вид на автомобила.

68. Според втория довод, изтъкван от тези страни, това тълкуване съответствало на текста на съображение 13 от Регламент № 6/2002, в което са посочени частите на съставен продукт, „чийто външен вид предопределя дизайна“.

69. Считам, че тези доводи трябва да бъдат отхвърлени по следните причини.

70. На първо място, считам, че независимо дали биха могли да са основателни, тези доводи не могат да стесняват обхвата на член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002, въвеждайки отново, по тълкувателен път, изискване, чието отпадане е било необходимо, за да се постигне политическо споразумение в рамките на Съвета.

71. На второ място, считам, че противно на поддържаното от Audi, Porsche и германското правителство, целта за предотвратяване на монополи на пазара на резервни части е оправдавала премахването на това изискване от законодателя на Съюза.

72. Несъмнено монополът на притежателя на промишлен дизайн е по-широк, когато формата на частта е наложена от външния вид на съставния продукт. Например, ако формата на фара е наложена от външния вид на автомобила и този фар включва ползващ се със закрила промишлен дизайн, никое трето лице не може да произвежда или да продава резервни фарове без съгласието на притежателя на дизайна. Между страните не се спори, че в такъв случай клаузата за поправка трябва да се приложи, за да се либерализира пазарът на резервни части, като се позволи на третите лица да използват съответния промишлен дизайн.

73. Притежателят на промишлен дизайн обаче има монопол, който несъмнено е по-ограничен, и когато формата на частта не е наложена от външния вид на автомобила, какъвто е случаят с автомобилните джанти. В този случай другите производители са свободни да създават резервни части, които не включват ползващия се със закрила промишлен дизайн, без притежателят на дизайна да може да им се противопостави. Въпреки това този притежател по принцип запазва правото да се противопостави на производството или на продажбата на джанти, възпроизвеждащи външния вид на джантите, които той е създал. Именно този „ограничен“ монопол е разглеждан различно по време на законодателния процес и по настоящото дело.

74. Изключвайки от клаузата за поправка частите, които наложително са с определена форма, каквито са резервните джанти, първоначалното предложение на Комисията е запазвало този „ограничен“ монопол на притежателя на промишления дизайн, което е в съответствие с предложеното от Audi, Porsche и германското правителство тълкуване. Съгласно този първи подход Audi има право да се противопостави на подмяната на повредена джанта Audi с джанта копие, произведена от Acacia. В този смисъл предложението е водело до ограничена либерализация на пазара на резервни части.

²² Вж. точка 38 от настоящото заключение.

75. Окончателният вариант на клаузата за поправка, който обхваща *всички* части на съставни продукти, обаче премахва „ограничения“ монопол на притежателя на промишления дизайн, което е в съответствие с тълкуването, предложено от Acacia, италианското и нидерландското правителство и Комисията. Съгласно този втори подход Audi няма право да противопостави на подмяната на повредена джанта Audi с джанта копие, произведена от Acacia. Този подход води до разширена либерализация на пазара на резервните части.

76. Следователно, като е премахнал изискването формата на частта да е наложена от външния вид на съставния продукт, законодателят на Съюза според мен е избрал разширена либерализация на пазара на резервни части. От гледна точка на потребителя тази либерализация предоставя възможност, когато се налага поправка, да се купи резервна джанта, произведена от трето лице и копираща външния вид на повредената оригинална джанта, без да е задължително да се закупува резервна джанта, произведена от притежателя на промишления дизайн. С други думи, при поправката потребителят не е обвързан от избора, който е направил при покупката на автомобила.

77. Подчертавам, че това тълкуване се подкрепя от член 14 от Директива 98/71, който трябва да бъде преразгледан заедно с член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002 съгласно параграф 2 от същия член.

78. В действителност, макар да позволява на държавите членки да оставят в сила национални разпоредби, установяващи клауза за поправка, тази разпоредба уточнява, че тези държави могат да изменят тези разпоредби „само ако целта им е да се либерализира пазара на тези части“. Според мен тази разпоредба потвърждава, че намерението на законодателя на Съюза по-скоро е да се либерализира пазарът на резервните части.

79. На трето място, що се отнася до съображение 13 от Регламент № 6/2002, Комисията изтъква, че запазването на израза „чийто външен вид предопределя дизайна“ произтича от липса на координация между съображението и разпоредбата, предвиждаща клаузата за поправка.

80. Дори и да ми изглежда невъзможно на този въпрос да се даде категоричен отговор, като се изхожда от документите, публикувани от Съвета, за мен съществуват няколко косвени доказателства в подкрепа на тази позиция. Първо, възможно е запазването на този израз да се дължи на приемането от Корепер на предложението на ирландската делегация, което не включва изменение на текста на съображението²³. Така компромисният текст, предоставен от председателството на Съвета след заседанието на Корепер, включва съображение 13, основаващо се на втория вариант (на председателството) и разпоредба, основаваща се на третия вариант (на ирландската делегация)²⁴. Това несъответствие се запазва по време на разискванията в рамките на Съвета²⁵ до приемане на окончателния текст на 12 декември 2001 г.

23 Доклад на председателството до Корепер № 12420/2000 от 19 октомври 2000 г., стр. 11.

24 Вж. точки 60 и 61 от настоящото заключение. Вж. бележки на председателството до група „Интелектуална собственост“ (промишлен дизайн) № 12811/2000 от 27 октомври 2000 г., стр. 2.

25 Вж. по-специално доклад на председателството до Корепер № 13103/2000 от 9 ноември 2000 г., стр. 6 и 9, достъпен на френски език на интернет адрес <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13103-2000-INIT/fr/pdf>; доклад на председателството до Корепер № 13641/2000 от 21 ноември 2000 г., стр. 4 и 6, достъпен на френски език на интернет адрес <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13641-2000-INIT/fr/pdf>, и доклад на председателството до Съвета (вътрешен пазар, потребители и туризъм) № 13749/2000 от 24 ноември 2000 г., стр. 7, достъпен на френски език на интернет адрес <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13749-2000-INIT/fr/pdf>.

81. Второ, припомням, че по-голямата част от делегациите са изразили желание за съобразяване на редакцията на съображението и на клаузата за поправка в Предложението за регламент, от една страна, с редакцията на член 14 от Директива 98/71, от друга страна²⁶. Изразът „чийто външен вид предопределя дизайна“ обаче е премахнат от текста на този член по време на законодателната работа²⁷. Тези обстоятелства също подкрепят тезата, че запазването на този израз в текста на съображение 13 от Регламент № 6/2002 е резултат от несъгласуване с член 110, параграф 1 от този регламент, както твърди Комисията.

82. Във всички случаи считам, че съдържанието на съображение, което няма никаква задължителна сила, не може да стеснява обхвата на разпоредба от регламент, въвеждайки отново условие, чието премахване е било необходимо, за да се постигне политическо съгласие в рамките на Съвета.

83. От изложеното по-горе достигам до извода, че обхватът на член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002 не е ограничен до частите, включени в съставен продукт, „чийто външен вид предопределя дизайна, ползващ се със закрила“, което изискване изрично е било отхвърлено от законодателя на Съюза.

3. По условията, установени в член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002 (втори въпрос, поставен по дело C-435/16)

84. Две условия могат да бъдат изведени от текста на член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002, като едното е да е налице част от съставен продукт, а другото е тази част да се използва при поправка на съставния продукт с цел да се възстанови първоначалният му изглед.

1. Наличието на част от съставен продукт

85. Първото условие е да е налице „част от съставен продукт“. Отбелязвам, че Регламент № 6/2002 не съдържа определение на това понятие.

86. Съгласно постоянната съдебна практика както от изискването за еднакво прилагане на правото на Съюза, така и от принципа на равенство следва, че понятията от разпоредби от правото на Съюза, които не препращат изрично към правото на държава членка с оглед на определянето на техния смисъл и обхват, по принцип трябва да се тълкуват самостоятелно и еднакво навсякъде в Съюза, като се отчитат контекстът на разпоредбата и целта на разглежданата правна уредба²⁸.

87. При прилагане на тази съдебна практика от контекста на член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002 могат да се изведат няколко насоки за определение.

88. Първо, член 3, буква в) от този регламент определя „съставния продукт“ като продукт, съставен от множество компоненти, които могат да се заместват, така че да е възможно демонтиране или повторно сглобяване на продукта. Освен това член 3, буква б) от този регламент определя понятието „продукт“ като отнасящо се за всяко промишлено или занаятчийско изделие, включително, между другото, части, предназначени за сглобяване в съставен продукт.

²⁶ Вж. бележка под линия 18.

²⁷ Вж. точка 57 от настоящото заключение.

²⁸ Вж. по-специално решение от 14 декември 2006 г., Nokia (C-316/05, EU:C:2006:789, т. 21), където се тълкува понятието „специално основание“, използвано в член 98, параграф 1, първо изречение от Регламент (ЕО) № 40/94 на Съвета от 20 декември 1993 г. относно марката на Общността (ОВ L 11, 1994 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 146).

89. Второ, от текста на член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002 става ясно, че частта трябва да се използва при поправка на *съставния продукт*. Това уточнение предполага, че частта трябва да е необходима за обичайната употреба на съставния продукт, или, с други думи, че повредата или липсата на тази част може да възпрепятства тази обичайна употреба. Между страните е безспорно, че случаят с автомобилните джанти е такъв. Обратно, това условие изглежда изключва по-специално автомобилните аксесоари като седалки за деца, багажници за покрив или акустични инсталации, както правилно изтъква германското правителство.

90. Трето, член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002 се отнася само за частите, които са предмет на закрилата на промишлен дизайн. Наистина при липса на такава закрила предвиденото в тази разпоредба изключение е безпредметно.

91. Следователно посочената разпоредба се отнася само за части, отговарящи по-специално на условията, установени с член 4, параграф 2 от този регламент. Наистина, ако не отговаря на тези условия, частта не може да се ползва от установената с Регламент № 6/2002 закрила, която дава промишленият дизайн. Така клаузата за поправка може да се отнася само за части, които, веднъж включени в съставния продукт, остават видими при обичайна употреба на този продукт и чиито видими особености отговарят на изискванията за новост и оригиналност.

92. От изложеното следва, че понятието „част от съставен продукт“ по смисъла на член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002 се отнася за:

- продукт, който е включен в друг продукт, определен като „съставен продукт“,
- който може да бъде демонтиран и заместен,
- който е необходим за обичайната употреба на съставния продукт и
- който остава видим при обичайна употреба на съставния продукт.

93. Според мен няма никакво съмнение, че автомобилната джантата отговаря на тези условия и поради това трябва да се счита като „част от съставен продукт“ по смисъла на тази разпоредба.

94. Независимо от това Porsche твърди, че автомобилните джанти не могат да се приемат за части от съставен продукт по смисъла на посочената разпоредба. Съгласно този довод външният вид или „естетиката“ на джантите не зависи от външния вид на автомобила, което предполага, че потребителят е свободен да избира джантите, с които желае да оборудва своя автомобил, за да му придаде особен изглед.

95. Констатирам, че този довод се свежда до твърдение, че джантите не се включват в клаузата за поправка, тъй като тяхната форма не е наложена от външния вид на автомобила, така че един и същ автомобил може да се свърже с много модели джанти²⁹. Достатъчно е да отбележа в това отношение, че по този начин Porsche приканва Съда да въведе отново изискване, изрично отхвърлено от законодателя на Съюза, както обясних в точки 48—83 от настоящото заключение.

96. От изложеното правя извод, че понятието „част от съставен продукт“ се отнася не само за частите, чиято форма е наложена от външния вид на съставния продукт, а обхваща всеки продукт, който е включен в друг продукт, определен като „съставен продукт“, може да бъде демонтиран и заместен, необходим е за обичайната употреба на съставния продукт и остава видим при обичайна употреба на съставния продукт.

²⁹ Вж. точка 49 от настоящото заключение.

2. Използване на частта при поправката на съставния продукт с цел да се възстанови първоначалния му изглед

97. Съгласно член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002 второто условие е частта да се използва „по смисъла на член 19, параграф 1 [...] при поправка на съставния продукт, с цел да се възстанови първоначалният му изглед“.

98. Определението на понятието за използване, установено в член 19, параграф 1 от този регламент, е широко, така че то включва всякакво използване на част с цел поправка.

99. Подчертавам, на първо място, че целта за поправка на съставния продукт води до съществено стесняване на приложното поле на член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002. В действителност това изискване изключва по-специално всякакво използване на частта за красота или просто за удобство, като например подмяна на джанта по естетически причини.

100. С други думи, изключението от закрилата на промишления дизайн е запазено само за използването на части, *наложено* от повреда на съставния продукт, тоест от състояние, което възпрепятства обичайното използване на този продукт. Според мен това състояние може да е предизвикано или от повреда на самата част, или от липса на тази част, по-специално в случай на кражба³⁰.

101. В това отношение обстоятелството, че закупените независимо от автомобила джанти практически биха могли да бъдат използвани главно за красота, а не за поправка, не може само по себе си да оправдае изключването на джантите от приложното поле на тази разпоредба.

102. На второ място, член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002 уточнява още, че поправката на съставния продукт трябва да бъде извършена с цел да се възстанови първоначалният му изглед.

103. Отбелязвам, че това изискване се отнася за изгледа на съставния продукт, а не на частта. Следователно това изискване предполага, че замената на повредената част може да се отрази на външния вид на съставния продукт. С други думи външният вид на съставния продукт трябва да зависи от частта.

104. Считаю, че външният вид на съставния продукт задължително трябва да зависи от частта, за която се отнася член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002, поради взаимодействието на тази разпоредба с член 4, параграф 2 от този регламент³¹. Всъщност, както обясних по-горе, само частите, оставащи видими при обичайна употреба на съставния продукт, могат да се ползват от закрилата, която дава промишленият дизайн, и следователно да попадат в обхвата на клаузата за поправка. Външният вид на съставния продукт обаче задължително зависи от част, която остава видима, какъвто е случаят с автомобилните джанти.

105. Независимо от това, за да се ползва посочената дерогация, трябва освен това целта на поправката да е възстановяване на *първоначалния* изглед на съставния продукт. Според мен това изискване предполага резервната част да има същия външен вид като този на частта, първоначално включена в съставния продукт.

³⁰ Припомням в тази насока, че изискването за поправка на съставния продукт предполага частта да е необходима с оглед на обичайната употреба на този продукт. Вж. точка 89 от настоящото заключение.

³¹ Вж. точка 91 от настоящото заключение.

106. Освен това понятието „външен вид“ според мен трябва да се тълкува в светлината на определението за „промишлен дизайн“, дадено в член 3, буква а) от Регламент № 6/2002, в смисъл, че се отнася за видимия външен вид, определен по-специално от особеностите на линиите, контурите, цветовете, формата, строежа и/или материалите на самия продукт и/или орнаментите му.

107. В контекста на делата по главните производства това изискване предполага външният вид на джантата, използвана при поправка, да е същият като този на първоначално включената в автомобила джанта, що се отнася по-специално до особеностите на линиите, контурите, цветовете, формата, строежа и/или материалите на джантата и/или орнаментите ѝ.

108. Пояснявам в това отношение, че поставянето на марка, притежавана от трети производител — каквато е марката „WSP Italy“, поставяна от Acacia върху джантите, които то произвежда³² — не може да означава, че външният вид на резервната част се отличава от този на оригиналната част, върху която е поставена марка на притежатели на промишлени дизайни на Общността като Audi или Porsche. Всъщност, ако беше така, изключителните права, предоставени на притежателите на промишлени дизайни в рамките на закрилата на марките, биха им позволили да сведат до нулев обхвата на член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002³³.

109. Audi и германското правителство предлагат още условието за възстановяване на първоначалния изглед на съставния продукт да се тълкува в смисъл, че задължително предполага, че формата на частта е наложена от външния вид на съставния продукт. В това отношение е достатъчно отново да се отбележи, че по този начин тези страни приканват Съда да въведе отново изискване, което е изрично отхвърлено от законодателя на Съюза³⁴.

110. Накратко, за да се ползва от изключението, предвидено в член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002, частта трябва да се използва „при поправка на съставния продукт“, което изключва всяко използване за красота или просто за удобство, и „с цел да се възстанови първоначалният му изглед“, което означава, че резервната част има същия външен вид като този на частта, първоначално включена в съставния продукт.

4. По предпазните мерки, които трябва да се вземат от производителя или продавача на части от съставен продукт във връзка със спазването на условията за използване, установени в член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002 (трети въпрос по дело C-397/16, както и трети и четвърти въпрос по дело C-435/16)

111. Третият въпрос по дело C-397/16, както и третият и четвъртият въпрос по дело C-435/16 се отнасят до предпазните мерки, които производител или продавач на резервни части, желаещ да се позове на член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002, трябва да вземе, за да се увери, че тези части се използват при спазване на условията за използване, наложени от тази разпоредба³⁵.

112. Припомням, че тези условия засягат използването на частта при поправка на съставния продукт с цел да се възстанови първоначалният му изглед³⁶.

³² Вж. точки 13 и 19 от настоящото заключение.

³³ Съдът вече е имал възможността да се произнесе, че член 110 от Регламент № 6/2002 не дава право на производител на резервни части да поставя регистрирана от производителя на автомобили марка без съгласието на последния. Вж. точка 133 от настоящото заключение.

³⁴ Вж. точки 48—83 от настоящото заключение.

³⁵ С оглед на широкото определение на понятието за използване, установено в член 19, параграф 1 от Регламент № 6/2002, производството или продажбата на продукт, в който е включен или към който е приложен промишлен дизайн, както и складирането на такъв продукт за тези цели без съгласието на притежателя, е нарушение на изключителните права на последния.

³⁶ Пояснявам в това отношение, че спазването на първото от разгледаните в предишния раздел условия, а именно да е налице част от съставен продукт, зависи не от приемането на предпазни мерки от страна на производителя или от продавача, а само от обективните характеристики на съответния продукт, изложени в точка 92 от настоящото заключение.

113. Констатирам, че текстът на член 110 от Регламент № 6/2002 не предвижда изрично предпазните мерки, които могат да се изискват от производителя или от продавача на части във връзка със спазването на тези условия за използване. Следователно Съдът следва да тълкува тази разпоредба, за да определи съдържанието на мерките, които могат да се изискват от производителя и продавача, които желаят да се позоват на клаузата за поправка, за да попречат на упражняването на изключителните права на притежателя на промишления дизайн.

114. В това отношение, противно на твърдяното от Audi, Porsche и германското правителство, стеснителното тълкуване на клаузата за поправка ми се струва невъзможно по следните причини.

115. От една страна и независимо от нейния текст, тази клауза не представлява преходна разпоредба по смисъла на практиката на Съда, тоест разпоредба, чието прилагане е ограничено във времето с цел да се улесни преходът към окончателния режим³⁷. Без съмнение посочената клауза се прилага „до датата на влизане в сила на измененията на настоящия регламент, по предложение на Комисията“. Тази схема обаче важи за всички останали разпоредби от Регламента, които естествено се прилагат, докато не бъдат изменени по предложение на Комисията.

116. Всъщност, както подчертава Комисията, клаузата за поправка, която е в сила от 6 март 2002 г. съгласно член 111, параграф 1 от този регламент, е предназначена да се прилага за неопределен срок.

117. От друга страна, клаузата за поправка представлява не само дерогация от основен принцип на правото на Съюза, което също би могло да оправдае стеснително тълкуване, а също и разпоредба, допринасяща за запазване на баланса между противоречиви законни интереси, а именно тези на притежателите на промишлени дизайни и тези на третите лица, в рамките на закрилата на промишления дизайн.

118. Както обясних по-горе³⁸, клаузата за поправка цели да се постигне разширена либерализация на резервните части, като се попречи на притежателя на промишлен дизайн да упражнява изключителните си права по отношение на използването на резервни части, включващи притежавания от него дизайн, за целия период на използване на съставния продукт. Установявайки изключение от закрилата на промишления дизайн, тази клауза допринася за баланса между изключителните права на притежателите на промишлени дизайни и правата на третите лица, като позволява на последните да използват промишлените дизайни на първите при поправка на съставен продукт.

119. Следователно тълкуването на тази клауза трябва да запазва полезното действие на разширената либерализация, която законодателят на Съюза е искал да постигне по отношение на резервните части.

120. В светлината на именно тези обстоятелства следва да се определи съдържанието на предпазните мерки, които могат да се изискват от производителя или от продавача на части. Основната трудност в тази връзка се състои в това, че производителят или продавачът трябва да се намеси преди извършване на поправката, която може да попадне в обхвата на член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002. С други думи, тези предпазни мерки се отнасят до условията, при които дадена част ще се използва в бъдеще и при това, най-често от трети лица.

³⁷ Съдът е тълкувал такива преходни клаузи по-специално в решения от 23 март 1983 г., Peskeloglou (77/82, EU:C:1983:92, т. 11 и 12), от 5 декември 1996 г., Merck и Beecham (C-267/95 и C-268/95, EU:C:1996:468, т. 23 и 24) и от 12 юни 2008 г., Комисия/Португалия (C-462/05, EU:C:2008:337, т. 53 и 54).

³⁸ Вж. точки 43—47 и 71—78 от настоящото заключение.

121. В това отношение на Съда се предлагат три подхода, основаващи се съответно на задължение за гаранция, задължение за деклариране и задължение за полагане на дължимата грижа. Отдавам предпочитанията си на последния подход, за който ми се струва най-вероятно, че ще запази полезното действие на клаузата за поправка.

122. Първият подход, основаващ се на задължение за гаранция, се състои в това от производителя и от продавача да се изисква да гарантират, че резервните части, които произвеждат или продават, ще бъдат действително използвани „при поправка на съставния продукт, с цел да се възстанови първоначалният му изглед“. Според мен такава задължение за гаранция прекомерно би ограничило полезното действие на член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002.

123. От една страна, това задължение за гаранция би принудило производителя и продавача да предлагат резервни части само когато могат преди това да се уверят, че те ще бъдат използвани при посочените по-горе условия.

124. В този ред на мисли Audi предлага да се задължат производителите на джанги копия да разпространяват своите продукти само сред автомобилните сервиси и да се уверяват, че тези сервиси ги използват само при поправки. Porsche предлага да се забранят продажбите на джанги копия между производители и търговци, тъй като тези продажби се отнасят за количества, твърде големи, за да може да се провери спазването на посочената разпоредаба. Бих добавил, че при довеждане на този подход до крайност би могло да се предположи, че производителят ще има право да произвежда джанга копие само в случай на надлежно установена необходимост от поправка.

125. Такива ограничения на търговската дейност на производителите и на продавачите на части обаче биха довели до ограничаване на техния достъп до пазара на резервни части в противоречие с целта за либерализация, преследвана от член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002. Предложението на Audi преди всичко игнорира възможността за поправки извън автомобилните сервиси, по-специално от самия краен потребител. Предложението на Porsche пък би изключило от каталозите за търговия джангите копия, които имат голям пазарен дял. Накрая, производството на джанги копия само при установена необходимост от поправка би довело до загуба на икономии от мащаб за производителите, както и до забавяне на доставките на тези джанги, което би ползвало оригиналните джанги, предлагани от притежателите на промишлени дизайни.

126. От друга страна, това задължение за гаранция би възложило върху производителя и продавача отговорността за действията на всички субекти надолу по веригата за разпределение до крайния потребител. По този начин би могло да се окаже, че отговорността на производителя и продавача ще бъде ангажирана при използване за красота на джангите копия от крайния потребител. В това отношение Acacia и Комисията основателно изтъкват, че не би било пропорционално да се изисква от производител или продавач на части да установи система за надзор върху действията както на търговските оператори нагоре по веригата, така и на крайните потребители.

127. Бих добавил, че за притежателя винаги е възможно, ако счете, че установените в член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002 условия за използване не са изпълнени, да се позове на правата си срещу съответния потребител.

128. По тези причини считам, че не може да се изисква от производителя и от продавача да гарантират, че частите копия, които те произвеждат или продават, ще се използват при условията, посочени по-горе.

129. Вторият предложен на Съда подход е производителят и продавачът на части да се задължат да изискват от купувача декларация, че той няма да използва частта за други цели, различни от предвидената в член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002³⁹.

130. Такъв подход ми изглежда прекомерно строг, доколкото би възпрепятствал производителя или продавача да използва други предпазни мерки, които могат да се окажат подходящи в контекста на неговата дейност. Освен това можем да се съмняваме дали този подход би бил ефикасен. В действителност напълно мислимо е производителят или продавачът формално да изисква тази декларация и същевременно да е наясно, че купувачът няма да използва частта при условията, предвидени в тази разпоредба.

131. Третият подход, предложен от италианското правителство и от Комисията, се основава на задължение за полагане на дължимата грижа с оглед на спазването от потребителите надолу по веригата на условията за използване, предвидени в член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002. Отдавам моите предпочитания на този подход, който според мен е най-подходящият за запазване на полезното действие на разширената либерализация на пазара на резервни части, която е решил да установи законодателят на Съюза. Следва да се поясни обаче какво на практика включва това задължение.

132. Според мен полагащият дължимата грижа производител или продавач трябва да информира купувача, от една страна, че съответната част включва промишлен дизайн, който не му принадлежи, и от друга страна, че тя е предназначена само за да бъде използвана при поправката на съставния продукт с цел да се възстанови първоначалният му изглед.

133. Подчертавам в това отношение, че Съдът вече е имал възможността да се произнесе, че член 14 от Директива 98/71 и член 110 от Регламент № 6/2002 не дават право, чрез дерогация от разпоредбите на правото на Съюза в областта на марките, на производител на резервни части да поставя регистрирана от производителя на автомобили марка без съгласието на последния⁴⁰. Следователно производителят трето лице — като Acacia — не може да създава объркване между своите части копия и оригиналните части, произведени от притежателя на промишлен дизайн — като Audi или Porsche — поставяйки върху джантите марка, притежавана от последния.

134. Освен това производителят или продавачът трябва да има възможност да докаже изпълнението на това задължение за информиране чрез всички доказателствени средства, предвидени от националното право. Такова доказателствено средство би могла да бъде по-специално, но не само, декларация, подписана от купувача, като предвидената от втория подход, или клауза, включена в договора за продажба.

135. Това задължение за информиране обаче не е достатъчно, за да се изпълни задължението за полагане на дължимата грижа. Всъщност полагащият дължимата грижа производител или продавач трябва също така да се въздържа да продаде част, когато знае или би могъл да знае, че тази част няма да се използва при условията, установени в член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002.

39 Този подход е споменат по-специално в четвъртия въпрос, поставен по дело C-435/16.

40 Определение от 6 октомври 2015 г., Ford Motor Company (C-500/14, EU:C:2015:680).

136. Подчертавам, че както Съдът⁴¹, така и законодателят на Съюза⁴² са предвидили подобни условия в областта на интелектуалната собственост.

137. В обобщение, считам, че за да може да се позове на клаузата за поправка, производителят или продавачът на част от съставен продукт трябва да изпълни задължението си за полагане на дължимата грижа с оглед на спазването от потребителите надолу по веригата на условията, установени в член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002. Това задължение за полагане на дължимата грижа предполага, от една страна, той да информира купувача, че съответната част включва промишлен дизайн, който не му принадлежи, и е предназначена, за да бъде използвана само при условията, установени в тази разпоредба, и от друга страна, да изгуби правото да се позовава на изключението, ако знае или би могъл да знае, че частта няма да се използва при спазване на тези условия.

VI. Заключение

138. С оглед на изложеното по-горе предлагам на Съда да отговори на преюдициалните въпроси на Corte d'appello di Milano (Апелативен съд Милано, Италия) и на Bundesgerichtshof (Федерален върховен съд, Германия), както следва:

- „1) Член 110, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 6/2002 на Съвета от 12 декември 2001 г. относно промишления дизайн на Общността трябва да се тълкува в смисъл, че понятието „част от съставен продукт“ се отнася не само за частите, чиято форма е наложена от външния вид на съставния продукт, а обхваща всеки продукт, който е включен в друг продукт, определен като „съставен продукт“, може да бъде демонтиран и заместен, необходим е за обичайната употреба на съставния продукт и остава видим при обичайна употреба на съставния продукт.
- 2) За да се ползва от изключението, предвидено в член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002, частта трябва да се използва „при поправка на съставния продукт“, което изключва всяко използване за красота или просто за удобство, и „с цел да се възстанови първоначалният му изглед“, което предполага външният вид на резервната част да е същият като на частта, първоначално включена в съставния продукт.
- 3) За да може да се позове на това изключение, производителят или продавачът на част от съставен продукт трябва да изпълни задължението си за полагане на дължимата грижа с оглед на спазването от потребителите надолу по веригата на условията, установени в член 110, параграф 1 от Регламент № 6/2002. Това задължение за полагане на дължимата грижа предполага, от една страна, той да информира купувача, че съответната част включва

41 Вж. по-специално, в друг контекст, решение от 8 септември 2016 г., GS Media (C-160/15, EU:C:2016:644). Съдът приема, че поставянето на уебсайт на хипервръзки към произведения, обект на закрила, които са свободно достъпни на друг уебсайт, без разрешение от носителя на авторското право, не представлява „публично разгласяване“ по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29, когато тези връзки са предоставени, без да се цели получаване на печалба, от лице, *което не е знаело и нормално не е могло да знае*, че публикуването на тези произведения на другия уебсайт е незаконно. Макар че това решение не може да бъде пряко приложено в настоящите дела, отбелязвам, че Съдът използва критерий, подобен на този, който предлагам.

42 Вж. член 13, параграф 1 от Директива 2004/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно упражняването на права върху интелектуалната собственост (ОВ L 157, 2004 г., стр. 45; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 2, стр. 56), където се посочва, че „[Д]ържавите членки гарантират, че по заявление на увредената страна компетентните съдебни органи постановяват на нарушителя, който *съзнателно или при разумни основания да съзнава* това е предприел действия, с които е нарушил права, да заплати на притежателя на правата обезщетение съобразно действителните вреди, понесени от последния в резултат на нарушението. [...]“ (курсивът е мой). Вж. също така член 4, параграф 4 от Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 година относно защитата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване (ОВ L 157, 2016 г., стр. 1), където се посочва, че „[п]роизводството, предлагането или пускането на пазара на стоки — предмет на нарушение, или вносът, износът или съхранението на стоки — предмет на нарушение за тези цели, също се счита за незаконно използване на търговска тайна, когато лицето, извършващо такива дейности, *е знаело или е трябвало да знае при тези обстоятелства*, че търговската тайна е използвана незаконно по смисъла на параграф 3“ (курсивът е мой).

промишлен дизайн, който не му принадлежи, и е предназначена, за да бъде използвана само при условията, установени с тази разпоредба, и от друга страна, да изгуби правото да се позовава на изключението, ако знае или би могъл да знае, че частта няма да се използва при спазване на тези условия“.